

kierunek studiów: FIZYKA
specjalność: FIZYKA MEDYCZNA

Przedmiot
Budowa materii

moduł
PF
ECTS
6

Formy zajęć	wykład	konwersatorium	seminarium	laboratorium	razem	semestr
WYMIAR	30	30	-	8	68	5

Efekty kształcenia	Student:
	uzyskuje podstawową wiedzę w zakresie fizyki atomu, cząsteczki, fizyki ciała stałego, fizyki jądra atomowego, cząstek elementarnych i podstawowych oddziaływań w przyrodzie, nabywa zdolności do poszerzania wiedzy w zakresie fizyki mikroświata w oparciu o opanowany język i zakres pojęć, rozumie i potrafi wytłumaczyć przebieg wybranych zjawisk mikroświata wykorzystując poznane narzędzia ich opisu, umie analizować proste problemy z zakresu fizyki mikroświata oraz znajdować ich rozwiązania w oparciu o uzyskaną wiedzę, wykonywać stosowne analizy ilościowe oraz formułować wnioski jakościowe, umie ze zrozumieniem i krytycznie korzystać z zasobów literatury oraz zasobów Internetu w odniesieniu do problemów fizyki mikroświata, umie wykonywać proste doświadczenia z zakresu fizyki mikroświata oraz analizować ich wyniki, pogłębia umiejętność pracy w zespole laboratoryjnym, przyjmując w nim rolę wykonawcy lub koordynatora eksperymentu, pogłębia umiejętność organizowania pracy zespołu laboratoryjnego i przyjmowania odpowiedzialności za efekty jego pracy, umie objaśnić zasadę działania wybranych zestawów pomiarowych z zakresu fizyki ciała stałego i fizyki jądra atomowego, jest przygotowany do pogłębiania wiedzy i umiejętności w zakresie mechaniki kwantowej.

Forma kształcenia i sposób weryfikacji efektów kształcenia	Wykład	Konwersatorium	Laboratorium
	Studenci uczestniczą w wykładzie wzbogaconym o ćwiczenia rachunkowe ilustrujące w sposób ilościowy przekazywane treści. W miarę dostępnych zestawów niektóre treści wzbogacane są pokazami eksperymentów ilustrujących przekazywane treści. Są stymulowani do zadawania pytań i dyskusji. Opracowują pisemnie wyniki eksperymentów pokazowych. Opracowania te są oceniane zarówno ze względu na zawartość merytoryczną jak i formę (klarowność, przejrzystość prezentacji) - oceny stanowią składnik końcowej oceny z egzaminu z Budowy materii. Po zakończeniu kształcenia z przedmiotu Budowa materii odbywa się egzamin pisemny, który weryfikuje uzyskaną wiedzę.	Studenci otrzymują listy zadań do samodzielnego rozwiązania, których treść jest skorelowana z treścią wykładu. Podczas zajęć przedstawiają ich rozwiązania. Prowadzący zwraca szczególną uwagę na rozumienie używanych pojęć, klarowność prezentacji, stymuluje grupę do zadawania pytań i dyskusji. Prowadzący stara się wytworzyć w grupie ćwiczeniowej poczucie odpowiedzialności za zespół i zachęca do pracy zespołowej. Zaliczenie zajęć odbywa się na podstawie oceny, która uwzględnia: umiejętność rozwiązywania zadań z określonych działów fizyki atomu, cząsteczki, fizyki ciała stałego, fizyki jądra atomowego, cząstek elementarnych i podstawowych oddziaływań w przyrodzie, umiejętność prezentacji rozwiązań, umiejętność dyskusji na tematy związane z przedmiotem, umiejętność korzystania z zasobów literatury i Internetu, zdolność do współpracy w grupie, kreatywność w podejściu do rozwiązywanych problemów. Oprócz oceny końcowej wyrażonej liczbą przewidzianą w regulaminie studiów prowadzący wystawia studentowi ocenę opisową w Karcie Oceny Opisowej Grupy Studenckiej, która uwzględnia ocenę jego wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz zawiera sugestie dotyczące dalszego kształcenia.	Pracując w zespole laboratoryjnym, studenci wykonują, wskazane przez prowadzącego eksperymenty z zakresu fizyki atomu, cząsteczki, fizyki ciała stałego, fizyki jądra atomowego - korzystając z jego doradztwa i pod jego nadzorem. Prowadzący wyznacza studenta kierującego przebiegiem eksperymentu, odpowiedzialnego za opracowanie wyników i przygotowanie sprawozdania. W miarę możliwości technicznych i organizacyjnych umożliwia się studentom modyfikację zestawu doświadczalnego lub samodzielne przygotowanie eksperymentu. Zaliczenie zajęć odbywa się na podstawie oceny, która uwzględnia: merytoryczne przygotowanie do eksperymentu, w tym rozumienie działania zestawu doświadczalnego, rzetelność przeprowadzonych pomiarów, sposób opracowania wyników i dyskusji błędów pomiarowych, zdolność do współpracy w zespole laboratoryjnym, umiejętność korzystania z zasobów literatury i Internetu, zdolność do kierowania pracą zespołu laboratoryjnego, w tym przyjmowanie odpowiedzialności za realizowane zadania, kreatywność w podejściu do realizowanych zadań doświadczalnych. Oprócz oceny końcowej wyrażonej liczbą przewidzianą w regulaminie studiów prowadzący wystawia studentowi ocenę opisową w Karcie Oceny Opisowej Grupy Studenckiej, która uwzględnia ocenę jego wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz zawiera sugestie dotyczące dalszego kształcenia.

HARMONOGRAM ZAJĘĆ

Semestr 5

	Wykład	Konwersatorium	Laboratorium	tydzień
TREŚCI KSZTAŁCENIA	Wstęp: rys historyczny kształtowania się poglądów na budowę materii, stosowane przy opisie Przyrody i praw nią rządzących zakresy wybranych wielkości fizycznych: odległości, energii, gęstości materii, czasu.	Podstawowe związki mechaniki relatywistycznej (energia spoczynkowa, całkowita, kinetyczna), przeliczanie jednostek między układem SI i jednostkami stosowanymi w fizyce jądrowej.		1 tydzień
	Fakty doświadczalne potwierdzające hipotezę kwantów: promieniowanie ciała doskonale czarnego, zjawisko fotoelektryczne, zjawisko Comptona, promienie Röntgena.	Fotony – kwanty światła, ciało doskonale czarne, zjawisko fotoelektryczne, promieniowanie rentgenowskie.	Ciało doskonale czarne, wyznaczenie stałej Stefana-Boltzmana, fotoefekt, lampa rentgenowska	2-3 tydzień
	Wczesne modele atomu (Thomsona, Rutherforda), model Bohra budowy atomu wodoru. Fale de Broglie'a, dualizm korpuskularno-falowy.	Falowe właściwości makroobiektów (elektrony, cząstki ciężkie).		4 tydzień
	Przypomnienie podstaw mechaniki kwantowej: funkcja falowa i jej interpretacja, równanie Schrödingera, zasada nieoznaczoności.	Przypomnienie podstaw algebry liczb zespolonych. Zasada nieoznaczoności Heisenberga.		5 tydzień
	Klasyfikacja cząstek elementarnych, elementy Modelu Standardowego (fermiony: leptony i kwarki, bozony).	Analiza rozpadów cząstek elementarnych, analiza struktury kwarkowej przykładowych cząstek elementarnych, sprawdzanie wybranych praw zachowania.		6 tydzień
	Podstawowe oddziaływania przyrody (grawitacyjne, elektromagnetyczne, silne, słabe).	Szacowanie względnych wartości podstawowych oddziaływań przyrody.		7 tydzień
	Funkcje falowe atomu wodoru, moment magnetyczny atomu, spin elektronu, zasada Pauliego, struktura atomów wieloelektronowych (układ okresowy pierwiastków).	Przedstawienie geometryczne przykładów gęstości prawdopodobieństw z wykorzystaniem przykładowych funkcji falowych atomu wodoru.		8 tydzień
	Podstawowe wiadomości o jądrach atomowych (rozmiar, kształt, masa, energia wiązania), modele struktury jądra atomowego (kropłowy, powłokowy).	Szacowanie promieni, mas, energii wiązania jąder atomowych, gęstości materii jądrowej.		9-10 tydzień
	Podstawowe informacje o przemianach α , β i γ , reakcje jądrowe, reakcje rozszczepienia, reaktor jądrowy, reakcje syntezy termojądrowej, pochodzenie pierwiastków. Elementy oddziaływania promieniowania korpuskularnego i gamma z materią.	Obliczanie energii wyzwolanej w reakcjach rozszczepienia i syntezy jąder atomowych, elektrostatycznej energii potencjalnej nuklidów. Absorpcja promieniowania gamma w materii, elementy dozymetrii.	Pochłanianie promieniowania α , β i γ przez materię	11-12 tydzień
	Promieniotwórczość, prawo rozpadu promieniotwórczego i jego podstawowe charakterystyki.	Czas połowicznego zaniku, aktywność źródła, statystyka zliczeń, szacowanie wieku przedmiotów z wykorzystaniem izotopu węgla C-14.	Doświadczenia z wykorzystaniem źródeł promieniotwórczych (pomiar aktywności, statystyka)	13 tydzień
Elementy fizyki ciała stałego: mikroskopowe modele ciał makroskopowych (pasma energetyczne, energia Fermiego), wiązania chemiczne, własności magnetyczne ciał stałych.	Elementy przewodnictwa ciał stałych, koncentracja elektronów, energia Fermiego, szacowanie wartości wybranych wiązań chemicznych, elementy fizyki ferromagnetyków.	Wybrane doświadczenia z przewodnictwa elektrycznego ciał stałych (przewodniki, półprzewodniki, izolatory), badanie własności magnetycznych ciał stałych.	14-15 tydzień	

LITERATURA

ZALECANA LITERATURA	E.Żukowski - <i>Notatki (miniskrypt) do wykładu</i> D.Halliday, R.Resnick, J.Walker - <i>Podstawy fizyki, tom 5</i> - PWN 2003 E.Skrzypczak, Z.Szepliński - <i>Wstęp do fizyki jądra atomowego i cząstek elementarnych</i> , PWN 2002

LITERATURA DODATKOWA	<i>Encyklopedia fizyki współczesnej</i> , PWN 1983; uzupełnienia w Internecie: http://aneksy.pwn.pl/encyklopedia_fizyki/

AUTORZY KARTY PRZEDMIOTU	E.Żukowski	PODPIS	

¹ PF=Podstawy fizyki